

Landet lär #44 Hur kan vi mötas? Om civilsamhället och det offentliga i samverkan

Hej och välkomna till landet där jag heter Sara Uddemar och jobbar på landsbygd nätverkets kansli.

I dag ska det handla om hur civilsamhället och det offentliga kan bli bättre på att samverka. Dagens föreläsare är Elisabeth Johansson från museet. Det här avsnittet spelas in och du kan se det igen när du vill på vår webb. Adressen dit är landsbygd.nätverket.se. Punkt se snedsteget i landet lagar.

Där kan du också läsa mer om våra kommande seminarier. Redan nu på torsdag har vi ett extrainsatt seminarium om Jordbruksverkets förslag på åtgärder till den strategiska planen. Efter det tar vi lite julleddigt och årtillbaka igen den 19 januari och då är det Malin Lindberg som föreläser om social innovation teori och praktik. Ni som var med oss förra gången har märkt att vi har bytt seminarier. Verktyg till som

du som tittar kan välja att följa med banan via en webbläsare eller genom att ladda ner som klienten antingen till dator eller till din mobiltelefon som en app.

Om du har den här klienten så får du tillgång till alla funktioner i seminariet. Men om du inte har möjlighet att ladda ner den eller om du inte kan ladda ner den så går det bra att följa via webbläsaren då du kommer att kunna höra och se det som sägs. Har du några tekniska problem under seminariets gång så brukar det mesta lösas så om du stänger av programmet och sedan kommer tillbaka igen.

Det finns också en del funktioner som är bra att hålla koll på. Längst ner till vänster hittar du Audio Settings där du gör inställningar för dina hörlurar eller om du väljer att använda datorhögtalaren så justerar du volym och sådant där där

du själv kommer varken synas eller höras. I det här seminariet däremot kommer du kunna ställa frågor och komma med inspelad chatt precis som innan. Och den knappen finns i listan här nedanför. Det kan vara bra att ha den i, trycka på den så du håller den framme hela tiden. Här har vi en chatmoderator som samlar in alla era frågor under föreläsningen och så ställer jag till Elisabeth efteråt.

Och i den här chatten ska jag säga att ni har två olika valför var du ska skicka dina frågor och här är det bäst att välja atthänvisa till Pernilla en kändis, för dåsyns din fråga eller din kommentar för alla deltagare

och vi kommer hålla på till klockan kvart i ett i dag ungefär.

Innan vi släpper in dagens föreläsare vill jag veta lite mer om vad nifinns någonstans just nu. Då ska vi se här.

Nu ska de ha fått fram en frågapå skärmen en ruta. Då ska ni klicka i tvåalternativ och välja mellan Stockholm, Göteborg, Malmö annan stad, tätort eller landsbygd. Och så ska ni också kryssa i om ni finns i Norrland, Svealand eller Götaland

ska ni ha. Låter er fylla i lite granna. Det tickar ininnan jag visar upp resultatet för er.

Här har vi det. Vi ser att det är många som sitter i landsbygd. 53 procent i Götaland verkar det vara många som sitter i, men annars ganska jämn spridning över landet ser det ut som.

Väldigt kul att ni är så många som har hittat hit i alla fall.

Jättespännande seminarier det här. Då är det faktiskt dags att släppa indagens föreläsare. Elisabeth Johansson är med oss.

Jamen absolut. Hej! Hej!

Du är ju utvecklingsledare på museet och har lång erfarenhet av att jobba för civilsamhället i landsbygden.

Idag ska du presentera en nya modell för samverkan mellan civilsamhälle och det offentliga.

Innan du sätter igång Elisabeth ska jag också säga till Twitter att vi kommer att lägga upp den här presentationen som en pdf på vår webbi eftermiddag. Ni får jättegärna ställa frågor i chatten under föreläsningen. Tänk på att välja pennalismoch tennis för din fråga för alla

då sa om du är rädd och Elisabeth tycker att vi köri gång. Ja, men tack så mycket.

Så där har vi en. Jättebra prestation precis. Elisabeth Johansson heter jag och jag arbetar som sagt på Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor där jag är utvecklingsledare

och på museet arbetar jag främst med kunskapsspridning och med fokus på samverkan mellan civilsamhället och offentlig sektor. Och precis som du sa här innan så har jag tidigare lång erfarenhet av att jobba inom civilsamhället och framför allt på regional nivå med unga och landsbygdsfrågor.

Och i dag ska vi prata om. Jag ska prata om att ställa frågor om samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället. Och jag hoppas att ni ska få inspiration till att samverka vare sig företrädaren, civilsamhällets organisation eller offentlig sektor.

Och i många fall kommer vi mycket längre om vi agerar tillsammans och kompletterar varandra. Även om vi kan ha olika sätt att angripa frågorna. Och kom de siffrorna.

Och det här är ju målet för politik i det civilsamhället. Att villkoren för det civilsamhället som en central del av demokratin ska förbättras och att detta ska ske i dialog med civilsamhällets organisationer. Och inom politikområden så har vi på MSB bland annat ett uppdrag att just främja samverkan mellan det offentliga och civilsamhället.

Sedan har vi de sex principerna som vi har med sig när man talar om samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället. Detta kan ni läsa mer om i propositionen en politik för det civila samhället där ni också hittar målen för politikområde som jag precis nämnde. Jag tänkte att vi ska ta lite kort om vad de här principerna innebär.

Först principen om självständighet och oberoende. Och den innebär bland annat att civilsamhällets organisationer som är självständiga aktörer som själva formar sin värdegrund och ska kunna behålla sin självständighet och inte känna sig styrda eller begränsade i sin roll som röst, bärare eller opinionsbildare när de samverkar med civil eller offentlig sektor.

Principen om kvalitet lyfter att vilken aktör som helst som utför en tjänst ska upprätthålla en viss kvalitet, vare sig det är offentlig och privat eller vi samhällsaktörer som gör det här. Men att det för många kan vara ett värde i sig att det är just civilsamhällets organisation som är utförare av exempelvis välfärdstjänster.

Att det finns ett egenvärde att den verksamhet

tjänsten utförs inom en verksamhet som har en viss värdegrund. När det gäller principen om långsiktighet så innebär den bland annat att

villkoren för det civila samhället ska vara goda och stabila. Att vi som exempelvis som offentlig aktör skulle göra förändringar i bidrag, regler eller annat som påverkar det civila samhället måste vi ge information om i god tid.

Det är principen om öppenhet. Insyn innebär att det här är något som går båda vägar att visa en öppenhet gentemot civilsamhället. Om offentliga aktörer tar beslut som berör civilsamhället och att civilsamhällesorganisationer å sin sida visar öppenhet och insyn mot det offentliga om man till exempel genomför verksamhet som finansieras av statliga bidrag.

När det gäller principen om mångfald så handlar bland annat betydelsen att det ska finnas utrymme för en mångfald av civilsamhällesorganisationer att verka i vårt samhälle, men också att civilsamhället ska omfatta och avspegla olika delar av befolkningen.

Och till sist har vi principen om dialog och den här principen ska förstås som vägledande för förhållandet mellan det offentliga och civilsamhället, och den är extra viktig när vi pratar om samverkan.

Men de här principerna hänger ihop och de kan fungera som ett bra stöd allihopa när man går in i en samverkan, vare sig det handlar om en relation där den offentliga parten förmedlar ett bidrag eller när man går in i ett partnerskap tillsammans och driver projekt. Så jag kan verkligen rekommendera er som inte känner till de här principerna som tidigare att sätta er in och läsa lite mer om dem. Nu tänkte jag gå in lite på civilsamhällets värden och vad det är som skiljer civilsamhället från det offentliga.

Vi styrs av olika logiker och i det offentliga så är det ordning som styr de lagar och regler och de tvingande. Och i civilsamhället å andra sidan så agerar människor utifrån gemensamma intressen och där man förklarar idéer som man har. Och civilsamhället har ju ofta annan kunskap än vad det offentliga har och möjligheter att nå andra grupper i befolkningen.

Civilsamhället kan ha förtroende hos vissa grupper av medborgare och en god förankring bland människor lokalt.

Civilsamhället har ett demokratiskt värde, ett socialt värde. I civilsamhället får människor träna ledarskap och verka i ett socialt sammanhang och i demokratiskt uppbyggda organisationer så utövas demokratiska principer och delaktighet. Det här är av stor betydelse både för individens egen utveckling men också för samhällsutvecklingen i stort. Civilsamhället ger också stor samhällsekonomiska mervärden, till exempel genom att de anordnar barn

och ungdomsverksamhet, hälsofrämjande insatser och förebyggande insatser av olikaslag. Sedan är det ju svårt att sätta ett exakt värde och ekonomiskt värde på vad det är att ett barn

i scouterna eller en vuxen person är en del av den hembygdsrörelsen. Men på flera sätt kan också civilsamhället vara en brobyggare.

Civilsamhället kan fungera som en brygga mellan och binda samman stad och land och göra viktiga insatser inom exempelvis integration och skapaförståelse för olika människors bakgrund och lika värde.

Och sist men inte minst vill jag nämna civilsamhällets förmåga att vara snabbfotad.

De är ofta tidiga och identifierar behov och börjarkraftsamlar när samhället står inför stora utmaningar. Detta har vi ju sett bland annat under Corona-pandemin när olika organisationer har hjälpt till att handla åt riskgrupper och ställt om sin verksamhet så att människor fortfarande har kunnat ta del av deras aktiviteter. Och när jag pratat om målet för politikområden, de sex principerna och vilka mervärden det kan ha att samverka med det civila samhället. Men det kan ju också finnas en del frågetecken när man går in i en samverkan.

Som jag nämnde innan så verkar ju det offentliga och civilsamhället utifrån olika logiker. Så väli en samverkan så kan det här ställa till det ibland och det kan göras samverkan svår och ibland också konfliktfylld.

Det kan också vara så att samarbeten inte ens blir av för att båda parter har farhågor och känner en osäkerhet inför vad det innebär att samverka med varandra. Och det ser likadant ut både hos den offentliga sektorn och civilsamhället. Det kan finnas en farhåga hos det offentliga som handlar om en rädsla om man vet att man kan lita på civilsamhällets parter eller inte. Civilsamhället å sin sida kan fundera på om de äventyrar sin självständighet och oberoende om de går in i en samverkan med den offentliga parten. Kan hon fortfarande vara en kritisk röst om man går in och genomför ett projekt tillsammans? Sedan kan ju båda parter fundera på att man behöver ställa sig bakom allt den andra parten gör, bara för att man i samverkan kring en viss fråga.

Och det finns ju en risk att

de här frågorna gör att man undviker samverkan. Men om vi inte vågar närma oss varandra och inte vågar interagera och ta del av varandras kunskap så kan vi inte heller göra en bedömning av vad vi har att vinna på samverkan. Jag

rekommenderar verkligen att man lär sig mer om varandrabåde från den offentliga sidan och civilsamhället. För att förstå varandra är det ofta nyckeln till en god samverkan

och flera av de farhågor som vi har kan vi hantera och undvika. Om vi tidigt diskuterar och tydliggör vilka former av samverkan vi har eller vill ha och vad som ska gälla i olika skeden av samverkan. Jag har nämnt principerna, men det finns också olika verktyg som kan vara stöd i samverkans processen och jag kommer nämna två stycken.

Först vill jag berätta lite om den europeiska koden för idéburna organisationers medverkning i beslutsprocessen. Koden som vi brukar kalla den kort och den är ett verktyg för att underlätta kontakterna mellan det civila samhället och den offentliga. Det kan handla om att underlätta organisationers möjlighet att påverka och för dialog med offentlig sektor och underlätta deras medverkning i beslut och verksamheter.

Koden då den arbetades fram under en omfattande

samråd. Process som involverade och initierades av civilsamhället runt om i Europa. Den antogs 2009 av Europarådets kommitté. Den togs fram av civilsamhället för civilsamhället utifrån ett verkligt behov och den uppdaterades förra året 2019 och den går nu att ladda ner på vår hemsida om man vill ta del av den. Utgångspunkterna i koden är att det civila samhället, deras organisation, spelar en viktig roll i den demokratiska processen och för samhällsutvecklingen i stort, och det här överensstämmer med den svenska civilsamhället. Politikens mål, som jag nämnde i början

och det grundläggande syftet med koden är att skapa en bra miljö för civilsamhället när det gäller deltagande i den politiska beslutsprocesserna och också framgångsrikt används på många sätt för att bland annat utveckla annan typ av samverkan som projekt och så vidare. Och koden kan vara ett stöd för att skapa en gemensam bild av samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället innebär i praktiken

att den kan vara ett stöd för att skapa ett gemensamt språk och för att utveckla samverkan, vilket kan undanröja risker för missförstånd och felaktiga förväntningar. Den kan också vara ett stöd för att planera verksamhet för att nå ett visst mål och för att olika partners roller ska bli tydligare i samverkan. Den kan också hjälpa er att få syn på den nuvarande relationen mellan de olika parterna.

Den kan också vara ett stöd för att analyserasamverkan i efterhand. Om ni använder koden och genomlyser i samverkan med den så kan det ge en ny förståelse för kanske varför tidigare möten blev som de blev. Varför blir vissa bra och andra mindre bra

i koden? Finns det en matris som man kan ta hjälp av när man vill kartlägga eller planera sin samverkan?

Och man kan med hjälp av matrisen pricka in ett viktigt steg i beslutsprocessen man befinner sig i eller på vilken nivå av samverkan graden av engagemang eller intensitet i deltagandet som man har vid olika skeden av samverkan

och vi gör. Ja, du kan se att till exempel säger vi information vid ett misstag eller i en dialog eller har vi bjudit inför att vara med i beslutsprocessen? Och när man tittar på den här matrisen så kan den hjälpa en att lägga det man vill göra på rätt ställe. Alltså att inte informera om att man bjuder in till en dialog är egentligen ett informationsmöte och så vidare.

Det andra verktyget som jag vill presentera, som Sara nämnde lite i början i museets nya modell för samverkanprocessen. Och den här är inte helt klar ännu. Men jag vill nu ge ett smakprov av vad den kommer att bli och vi planerar att släppa den nästa årsskiftet. Och med inspiration från bland annat koden. Med avstamp i de sex principerna så har vi arbetat fram den här modellen och det har vi också gjort i dialog med både offentliga parter och civilsamhället och de har fått tycka till under arbetets gång. Eftersom det är just de som ska använda modellen är tänkt att vara ett stöd för offentliga parter när de går in i samverkan med det civilsamhället, men även för civilsamhället att de ska kunna ha nytta av den och framför allt att man kan ha den som matrisen i koden som ett gemensamt verktyg för att skapa en gemensam bild av samverkan ska vara för just er.

Och i den här modellen av samverkanprocessen så har vi delat in processen i olika faser och steg

och det visar nu är den övergripande bilden av processen och sedan ska man kunna klicka sig in på olika faser och steg för att få veta mer. Och denna kommer att ligga digitalt på vår hemsida

och ni kan tänka er lite som Google Maps där ni kan zooma in på olika ställen eller delar. Och när ni zoomar in på de olika delarna så kommer ni mötas av frågor och tips och annat som gör att ni kan komma vidare i er samverkan, process och i vår modell. Vi vill inte ge några pekpinningar kring exakt vilken ordning ni ska göra saker och ting i er samverkan

för varje process 8 juni och den behöver formasefter just era förutsättningar. Det jag vill understryka här är att jumer ni gör tillsammans mellan offentlig sektor och civilsamhället när ni är inne i samverkan, desto bättre resultat och effekter är det troligt att ni får.

Nu tänkte jag zooma in och visa i några av de här delarna i modellen och vilka faser vi har delat upp processen i. Först så

tar vi upp det här med förutsättningar och det är ju något som man bör vara medveten om och kanske arbeta med för att de ska bli bättre. Detta kan man ju med fördel göra innan man går in i samverkan, men det är också något man kan arbeta med under processens gång

och i vår modell så fokuserar vi på den offentliga partens förutsättningar och det är en avgränsning vi har gjort.

Vi har grupperat förutsättningar i status, kunskap och rubriken övrigt och inom statens status så lyfter vi vikten av att se över vad man har för ekonomiska förutsättningar för samverkan. Vilken förankring och vilket mandat man har i sin egen organisation för att samverka med det civila samhället och vilka föreställningar och attityder som finns i den egna organisationen kopplat till det civila samhället och samverkan.

Här kanske det finns bitar som man behöver jobba med både före och under processen

och det är någonting som man kan göra under resans gång också.

Under kunskap så lyfter vi fram vikten av att ha kunskap om samverkan i SI, om de sex principerna som jag nämnt och allmänt om det civila samhället. Kanske specifikt om den delen av civila samhället som ni vill samverka med. Och ju mer kunskap man har med sig in i samverkan, desto lättare blir det ju att samverka.

Och det här kanske känns självklart. Men det finns ju alltid

bitar man kan arbeta mer på och lära sig mer om.

Under övrigt kan man själv lägga in sådant som är speciellt för sin egen organisation som behöver genomsyra processen,

sådant som man behöver ta hänsyn till, som kanske kan vara lagar och förordningar, visioner eller principer som är specifikt för verksamhet som ni behöver följa. Vi har lagt in Agenda 2030 som ett exempel som många

arbetarmed idag och som behöver genomsyra verksamheter man arbetar med, bland annat då en sådan här samverkans process.

Och likadant här. När ni zoomar in så kommer ni mötas av frågor och tips för att komma vidare med de här delarna. Så vi ska försöka förmedla så mycket kunskap vi kan och även ta in exempel om hur andra har gjort som vill dela med sig.

Fasen identifiera och involvera så har vi med tre olika steg. Och dessa handlar om hur man identifierar och involverar sin målgrupp och samverkans partners processen och hur man arbetar med att ta fram problem och behov. Formulering som man vill samverka kring.

Möjligheten att nå ett gott resultat ökar ju om man involverar alla som ska vara med i en process så tidigt som möjligt så att det blir förankrat vad det är man ska göra och varför så görs så mycket tillsammans som möjligt? Och om den offentliga parten som är i samhället tidigt i arbetet så

finns det goda möjligheter att få ett gott genomslag och hittarätt med sina insatser. Ett gemensamt ägandeskap av frågan stärker samverkan och ger goda effekter. Sedan behöver vi samverkan alltid initieras av den offentliga parten. Det kan ju lika väl vara civilsamhället som är initiativtagare och då kanske man gör saker i en annan ordning. Men även här tänker vi att den här modellen ska vara till hjälp i faser, planera och justera. Så har vi också tre steg. Här handlar det om att skapa en gemensam bild av hur samverkan processen ska se ut, vilka mål man har och vilka metoder man vill använda för att nå dit.

Och här tar vi också upp hur man fördela roller mellan sig.

Att klargöra tillsammans vad man har för mål med samverkan och vilka roller och förutsättningar olika parter har, skapar en god grund för att arbeta tillsammans och mötbehoven eller problemen som har formats.

Och här kan det också bli tal om att kompromissa och då kan det ju vara viktigt att själv ha tänkt igenom vad man är beredd att kompromissa med innan man går in i den här faser.

Men sedan har vi den sista faser som vi kallar för implementera och polera. Och här handlar det om att äntligen genomföra det man har planerat tillsammans, utveckla och sedan utvärdera. Och det är

när det är dags för parterna att göra det man har kommit överens om. Kanske ett projekt eller något annat som ni har planerat tillsammans, så en del saker ska

ni säkert genomföra tillsammans också. Annat ska ju parterna göra varför sig. Och medans ni genomförs är det ju väldigt viktigt att ni upprätthåller dialogen. Att parterna fortsätter att återkopplatill varandra. På så sätt kan man ju vara säker på att det man har planerat blir av och man kan också genom den här dialogen utveckla och ändra på det som behöver ändras under resans gång. Och sedan när man har genomfört är det viktigt att stanna upp och inte känna att man är färdig och så släpper man det utan man utvärderar tillsammans. Man kanske behöver omformulera och se vad man kan ta med sig i arbetet framåt. Kanske ska ni arbeta vidare tillsammans.

Det här är också viktigt när det här efterarbetet, som man kanske ibland glömmer av det här, är alltså ett smakprov av vår modell och den kommer så snart den är klar att återfinnas på vår hemsida. Och då hoppas vi att ni och andra vill gå in och testa den här så att vi kan fortsätta och vidareutveckla den. Men innan jag avslutar så vill jag skicka med lite inspiration kring innovationer och att man ska kunna prata om det ett tag här. Du kan ju verkligen rekommendera, lyssna på henne. Men civilsamhället har ju varit

starka aktörer för samhällsutvecklingen och de har tagit fram en rad innovationer som vissa av dem drivs vidare i offentlig sektor. Några av dem jag tar upp här i mat, kooperativ, skollunch, ambulans, hemtjänst och annat som allt har

alla innovationer som har utvecklats av civilsamhället från början. Civilsamhället har ju en lång tradition av att utveckla nytänkande lösningar på samhällsutmaningar, att samverka med varandra och det kan jag verkligen rekommendera. Kom långt med det som ni arbetar med och i landsbygden. Om vi ska gå in på vi landsbygd, landsbygd. Nätverket vi stödjer finns det olika utmaningar på olika landsbygd där det kan vara nödvändigt att olika parter samverkar kring de här utmaningarna. Där jag bor till exempel så har den lokala bygden, föreningen tillsammans med regionen byggt ut fibernätet och det har ju underlättats av att organisationen har en lokalkännedom och regionen har möjlighet att samordna olika närliggande projekt i den småländska byn. Tolkar man utvecklat torgmodellen där den lokala organisationen bland annat har samverkat med Arbetsförmedlingen kring arbetsmarknadsprojekt och integration.

Och det finns många goda exempel på samverkan mellan offentliga parter och civilsamhället. Och jag tycker det varit jätteroligt. Om ni vill dela med er av de exempel ni har från landsbygden om samverkan så får ni jättegärna lägga länkar i chatten eller att dela med er helt enkelt.

Och till sist så vill jag bara skicka mejl innan vi ska ta litefrågor här. Dessa olika logiker som stycivilsamhället och offentlig sektor.

Låt dem inte bara krocka med varandra utan se att ni kankompletera varandra och gör ännu bättre saker tillsammans. Ni kunde själva. Vi ska ju inte bara samverka för samverkan skull, men vi ska göra det. Det lämpar sig och gynna den frågan man vill arbeta med. Men ja, med detta vill jag önska lycka till med samverkan och tacka för mig.

Tack så mycket för det Elisabeth. Jättespännande att höra på det här. Jag ser att det har trillat in lite frågor i chatten också. Jättekul. Fortsätt gärna med det under denna fråga passet.

Vi kör på direkt med frågor eller så. Eller vad säger du?

Jag ska svara det mesta. Ja, men precis mer kan man inte göra.

Ingela undrar Hur säkrar man att civilsamhället är demokratiskt organiserat, att representanterna är valda etc. Ja, men det här handlar ju om det här. Jag pratar om kunskap, att lära känna varandra, att skapa en tillit mellan varandra och våga lita på varandra. Men det är civilsamhällets organisationer är i de allra flesta fall demokratiskt uppbyggda och man kan ju se

varandras stadgar eller så där. Man delar ju ofta sådant så att de tänker lära känna varandra. Så brukar sådant lösa sig. Skapa en tillit är jätte viktigt. Jättebra. Tack för det.

Vi går vidare med en fråga från Eva. Hur undviker man en konflikt i offentliga sektorns politiska riktlinjer och civilsamhällets intressen i en sakfråga? Den demokratiska processen med politiska målsättningar om hur civilsamhället ska se ut är inte alltid detsamma som landsbygdens behov. Till exempel säger vi om det. Nej är en jättespännande fråga och det är klart att det kan vara så. Man har ju inte alltid exakt samma mål, men ibland kan man ju ändå hitta sätt att arbeta tillsammans och komplettera varandras frågor.

Och det är ju väldigt viktigt att man tillåter att civilsamhället fortsätter ha

en kritisk röst mot den offentliga part som styr politiken, men att man ändå kan samverka. Kanske i andra frågor också där. Men så det är alltid svårt när man inte vill samverka. Men att ha en god dialog om saker och ting brukar ju ofta hjälpa. Som om jag kunde hitta något sätt att närma sig varandra och gå mot hyfsat gemensamma mål. Men man behöver inte alltid ha exakt samma mål för att kunna komplettera varandra, tänker jag. Jättebra. Tack för svaret.

Vi går vidare med en fråga från Karin. En specifikundran är. Museet ingår i DU Adelegationen. Men civilsamhället har ingen roll i arbetet. Trots det kompenserarkompetens trots de kompetenser vi har.

De beskriver tappar genom orden på vad Karin menar. Jag har nog inte tillräckligt mycket kunskap om det för att kunna svara på den frågan. Vad är den delegationen om vi ska reda ut det? Ja, det är det. Jag tänker att jag inte är den bästa att svara på. Då hoppar vi vidare helt enkelt. Det kommer fler frågor. Tord undrar Finns det bra konkreta exempel att lära av? Där man fått bra effekter av båda? Från båda parter. Samverkan var och vad avgjorde att det lyckades?

Ja, men det finns så många goda exempel och är tänkt att sprida goda exempel i samband med S för att

man ska kunna lära av varandra. Det tycker vi är jätteviktigt. Vi har ju haft en referensgrupp när vi skapat den här modellen med både offentliga aktörer och vi som aktörer som jobbat väldigt mycket med samverkan på olika sätt. Så jag tänker att fokus i vårt arbete är att gå in och kika när modellen är klar i slutet av januari så hoppas att ni kan hitta fler exempel. Och sen så tänker jag att ni säkert har delat exempel med varandra här i chatten. Jag ser inte den just nu, men jag hoppas att ni kan dela med er till varandra som jobbar landsbygden.

Men om jag ska ta ett exempel. Jag själv har varit med i ett arbete där vi, civilsamhället och region som arbetade med att få fram en överenskommelse tillsammans. Så gjorde regionen och tillsammans med civilsamhället skapade en grupp i början där man kartlade vilka i civilsamhället. I vårt område får vi tag på dem och bjöd in väldigt, väldigt brett och sedan smälta av. Bland de som var mest intresserade aktörer var med i processen.

Så jag tänker mycket. Det här grundläggande arbetet att lära känna varandra och verkligen ta reda på vilka är civilsamhället i vårt område? Från den offentliga partens sida, så att man inte bara går in och samverkar med dem man alltid samverkar med eller de man redan känner till eller kan försöka utforska mer vilka som finns och hur man kan göra ett bra arbete tillsammans.

Jättebra tips där och skriv gärna egna exempel i chatten. Om ni har så kan vi hjälpas åt och få lite bra exempel.

Vi går vidare med en fråga från Charlott.

Har ni bra exempel på hur man som kommun kan erbjuda en väg in? Det finns ett stort önskemål hos oss att kommunen ska erbjuda detta för att förenkla så att civilsamhället att nå rätt aktörer.

För kommunen. Alla förstår

hur man som kommun kan erbjuda en väg in.

Det finns lite olika. Jag vet att bland annat Ekerö kommun har gjort en egen samverkans modell. Vi hoppas att man kan använda vår samverkans modell. Att hitta ett sätt att nå varandra, men också koden kan vara bra att

fundera på var det är man vill vara. Vill man till exempel ha en dialog med civilsamhället så kan man ju skapa olika forum för det. Ibland har ju

civilsamhället i kommunen gått samman och skapat ett paraply eller ett nätverk tillsammans så kanske man kan ha den parten som samtalspartner och sen kommer hela civilsamhället med den vägen. Nätverket i Skåne har ju jobbat med det på ett väldigt framgångsrikt sätt där Skånes ideellaföreningar kan gå med i nätverket och nätverket har en väldigt nära dialog med regionen. Sen att det är ett sätt från civilsamhällets sida att gå samman och skapa ett paraply som kan vara samtalspartner för exempelvis kommunen. Men att bjuda in till någon form av dialog eller ett café eller något där man samlar in idéer från civilsamhället, hur de skulle vilja vara involverade. Och så ser man vad man kan möta så där.

Men det finns jättemånga kommuner och regioner som jobbar på spännande sätt med det här tillsammans med civilsamhället.

Jättebra, spännande. Vi hoppas vidare till nästa fråga. Göran undrar hur får det offentliga kunskaper om den samverkan som MSC föreslår? Vi har. Delvis har vi myndighets nätverk så vi samverkar med Sveriges myndigheter i civilsamhällets frågor där vi delar kunskap med varandra och utbyter erfarenheter. Sen har vi också region nätverk som träffas två gånger om året där vi också

diskuterar de här frågorna. Sedan kommer den samverkan som modellen att vara fri att hämta från vår hemsida och vi hoppas ju att vi ska kunna erbjuda utbildning i den här förlängningen också. Men den planen är inte helt färdig. Men kontakta gärna mig eller oss på museet. Om man har frågor om samverkan så hoppas vi att vi kan guida er åt rätt håll.

Jättebra och Elisabeths mailadress kommer komma upp här i slutet av seminariet också så har ni det. Vi går vidare med en fråga från Agneta. Hur får man med politiken detta arbete? Ja, det här är en utmaning hur man jobbar

med regionen. Bland annat hur man jobbar med ett förvaltnings-, övergripande eller över flera enheter och så.

Och det kan ju handla om att man lägger de här frågorna på en strategisk nivå. Men jag tänker också bjuda in politiken. Det kan man ju ha möten, de här mötena eller dialogen. Med civilsamhället kan man ju både ha tjänstepension och politiker som och lyssnar in. Och så.

I vårt regionnätverk har vi valt att både bjuda in tjänster, personer och politiker just för att lyfta frågan.

Så så har vi gjort i alla fall. Jättebra har vi rätt ut där.

Vi går vidare med en fråga från Tord.

Föreningslivet tappar mycket medlemmar. Risk för obalanser mellan parter? Trender framåt? Många frågor. Eller vad säger vi om det här är en spets? Ja, men när det sker skiftningar i civilsamhället. Men i den nya befolkningsstudien som Ersta Sköndal

högskola har gjort så kan man se att engagemanget minskar i civilsamhället. Det tycker jag är väldigt positivt att se att det är inget minskande engagemang utan det kanske förändras på olika sätt. Och det gäller ju att.

Som offentlig part vara med och möta är öppen för att civilsamhället kan se ut på olika sätt. Det är inte alltid den traditionella ideella föreningen man möter eller så. Men vi kan inte se att engagemanget minskar även om medlemskap i vissa organisationer minskar.

Det var skönt att höra att det inte minskar där. Hoppas det. Svar på din fråga. Fortsätt gärna ställa fler frågor i chatten om ni har några när vi har Elisabeth med oss. Vi har några minuter på oss till för frågor. Quiz Har en fråga. På landsbygden bor väldigt många i gränstrakter, det vill säga den egna bygden täcker delar av flera kommuner, ibland län. Resurser är oftast stängda i en kommun eller län.

Civilsamhället, en bygd, kan knappast ha på sig att alltid skapa samarbeten. Finns denna problematik med i diskussionerna och analyserna? Och finns det något listigt sätt att listigt säga om det?

Och vilken bra fråga. Jag har nog inget jättebra svar på det, men. Där kanske man kan se om man också kan samverka mellan kommunerna

om civilsamhället har möjlighet att lyfta den här frågan med kommunerna. Men jag tänker i en region så flera kommuner där det finns de nätverken och så där kan man ju se om man kan ta den vägen. Men jag vet själv av erfarenhet att det kan vara svårt just därför att gränsen mellan kommuner och regioner kan vara väldigt starka och att det ser väldigt olika ut. Jag jobbade själv för en civilsamarbetsorganisation som var verksam i sex olikakommuner i en region och det var olika förutsättningar i alla kommunerna. Och jag förstår verkligen utmaningen. Men jag vet inget. Jättebra svar på det heller.

Några kluriga frågor ni ställer här? Jättebra! Tack för det svaret Elisabet! Ingela undrar IngårSKL, Sveriges kommuner och regioner i ett museumsnätverk med samverkan? Där kan ni nå deras medlemmar? Ja, absolut. Vi har mycket dialog med SKL i vårt arbete och vi har varit med vid en del tillfällen med deras nätverksom de har för civilsamhällets frågor också. Vi gör

olika saker tillsammans också. Bland annat så hade vi en kunskaps konferens här i höstas tillsammans med SKL och ideell arena som en organisation. Så vi försöker då samverka och ta del av varandras nätverk. Jättebra. Då har vi rätt ut det där.

Jag tänkte på det där också. Elisabeth När ni har tagit fram er modell. Vilken typ av samverkan är det tänkt att den ska passa till? Ja, vi har ju tänkt att den ska kunna fungera ganska brett. Att man med hjälp av modellen skapar olika metoder som passar olika delar av samverkan och att det skulle kunna passa när man går in och vill göra ett projekt tillsammans eller man vill ha dialog. Men vi vill lyfta var och ge tips på frågor. Man kan ställa sig själv och till sin grupp som man arbetar med för att just kanske komma fram till vilken typ av samverkan behöver vi för den här frågan? Vill vi gå in i ett offentligt partnerskap för det gynnar oss i den här frågan eller det samråd framför allt vi ska ha med civilsamhället i den här frågan och så. Så vi hoppas att den här ska kunna fungera ganska brett för olika typer av samverkan och att man går in och tar delarna som man har behov av och lär sig mer om.

Vi ska alldeles strax avsluta här. Men jag tänkte om du bara kan ge oss ditt bästa tips på för att det ska bli en bra samverkan. Och mer dialog, dialog och dialog. Prata med varandra och undvik att det blir en massmissuppfattningar eller felaktiga bilder av varandra.

Försök. Jag förstår att det är en jättestor utmaning nu i de här tiderna med pandemin och man får hålla sig till det digitala. Men vi har försökt skapa digitala konferenser på vår myndighet och vet att det är många andra som har gjort det också. Digitala mötesplatser

att föra en dialog. Man lär sig om varandra och med ökad kunskap så är det lättare att samverka.

Och just digitalisering tycker jag varit fantastiskt på många sätt. Jag är fullt medveten om att en del är begränsade i sin förmåga och deltar digitalt. Eller man har dålig uppkoppling, men det också. Vi har ju sett i vår verksamhet att det är nya grupper som har deltagit på olika event och konferenser som inte haft ekonomiska resurser att åka på. Konferenser bor i delar av Sverige som haft svårt att ta sig tidigare. Det öppnar ju också upp för att ta tillvara på den digitala kompetens som har ökat under pandemin. Jättebra tips!

Med de orden får vi faktiskt börja runda av det här seminariet. Om du som jag har ställt en fråga sedan att du inte har fått svar på den riktigt eller om du kommer på någon ny. Så här i efterhand så går det såklart bra att höra av sig till Elisabet efter och hennes mejladress kommer alldeles strax upp i bild. Då sa jag tack till Elisabet för att det kom till henne. Tack också alla er tittare som har varit med i dag. Nu ska ni få upp en liten ruta. Vi ska ju få till det här. Det här kommer utan några frågor om vad ni tyckte om det här seminariet. Ta gärna några sekunder och svara på det. När ni har svarat så försvinner rutan från skärmen också. Ni som vill får också väldigt gärna skriva lite kommentarer i chatten om vad ni tyckte. Uttryck uttryck är det lite fler ord? Det är väldigt viktigt att veta vad ni tycker så att vi kan utveckla de här seminarierna. Här får ni såklart gärna lämna tips på ämnen som ni vill se framöver under våren.

Då ska vi se här. Vill du se det här igen så hittar du alltså det på vår webb. Adressen dit är Landsbyggsverket, Montecito snedstreck, landets lag. Här hittar du också all information om de kommande seminarierna. Som jag sa innan så har vi ett extrainsatt seminarium redan på torsdag som handlar om Jordbruksverket där Jordbruksverket presenterar sitt förslag på åtgärder i den strategiska planen. Missa inte det då säger jag. Stort tack för idag och hoppas att vi ses snart igen.